

Świętopełk – najwybitniejszy z książąt Pomorza Gdańskiego, od potomnych otrzymał przydomek „Wielki”. Urodził się ok. 1200 r. jako syn Mściwoja I i Zwinisławy, córki polskiego księcia Mieszka Starego. Władzę objął ok. 1217 r., sprawował też opiekę nad młodszymi braćmi, którym w miarę dorastania przekazywał dzielnice wyznaczone przez ojca. Ok. 1229 r. zmarł Warcisław i wówczas Świętopełk przekazał ziemię świecką, sięgając po Nakło i Człuchów. Z Samborem II w dzielnicy lubieszewsko-tczewskiej oraz Raciborem, władającym w Białogardzie nad Łebą, toczył boje, gdyż buntowali się przeciw jego władzy senioralnej i sprzymierzali się z wrogami zewnętrznymi. Świętopełk nie dopuścił do rozkładu księstwa.

W 1227 r. Świętopełk stał się niezależnym władcą Pomorza Gdańskiego, a książęta piastowscy przestali uznawać seniorat krakowski. Nie tylko umacniał, lecz i powiększał swe państwo. Na południu włączył – choć nie na stałe – ziemie aż po Noteć, z Bydgoszczą i Wyszogrodem.

Na zachodzie odzyskał spuściznę po wymarłym domu książąt sławieńskich – Słupsk z kasztelanią, potem Sławno. Prawo do tych ziem obronił w wojnie z księciem zachodniopomorskim i biskupem kamieńskim Hermanem. Szczególnie jednak długotrwałe i zacięte walki toczył z Krzyżakami. Początkowo wspierał krzyżackie ekspedycje przeciw Prusom, ale gdy zorientował się w ich politycznych zamiarach, stanął po stronie plemion pruskich. W cyklu wojen w l. 1242 – 1253 zdobył wraz z sprzymierzeńcami szereg zamków, pustoszył ziemie zakonne, lecz koalicja polsko-krzyżacka, wspierana posiłkami z Zachodu, zmusiła Świętopełka do zawarcia niekorzystnego pokoju.

Rezydencja Świętopełka znajdowała się u ujścia Motławy do Wisły, a osada targowa rozciągała się w okolicy kościoła św. Katarzyny, zbudowanego w tych czasach. Ufundował także gdański klasztor dominikański. Dbał o rozwój gospodarczy swego księstwa, przywilejami zachęcił kupców lubeckich do osiedlania się w Gdańsku. Rozwój Gdańska książę uwieńczył nadaniem mu praw miejskich w 1263 r. Świętopełk zmarł w styczniu 1266 roku i pochowany został w Oliwie.